

Előfizetési díj:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik minden
szerdán.

Telefon szám: 96.

SOMOGYI UJSÁG

Felolós szerkesztő és kiadó:

Poór Sándor

Kaposvár,
Irányí Dániel-utca 14. szám.
Ide küldendő a lap szellemi
részét illető minden közle-
mény, valamint az előzetes
pénzek, hirdetések és nyil-
tettek.

Bérmentetlen külde-
ményt nem fogadunk el.
Késziratokat vissza nem
adunk.

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „KAPOSVÁRI HIVATALNOKOK TÁRSASKÖRE” HIVATALOS KOZLÖNYE.

Játékszenvedély.

(F. E.) Ha társadalmunkat figyelmes szemmel nézzük, igen sok szépség hibát észlelhetünk rajta, melyek egyszerű kozmetikus beavatkozással nem gyógyíthatók. Sok félszegség, még több veszezséletes vérbeli káros tulajdonság jellemzi ezt a mi kelet-ről elszármazott a nyugatba oltott nemzetünket.

Vérmérsékletével járó a káros befolyású tulajdonsága azonban, mely nem egy katasztrófa-hoz vezetett, az a mérhetetlen játékszenvedély, melylyel mindannak, mivel a hirtelen vagyonszerzés összeköttetésben áll, hódol.

A lóverseny, kártya, sorsjegyjáték stb. stb. sehol oly sok és szenvedélyes hívőre nem talál, mint a mi tejjel-mézszel folyó országunkban társadalmi életünk gazdasági továbbfejlődésünk legnagyobb kárára.

Mintha az ázsiai tüzes, sűrű vér megkivánná azt, hogy agybutító, idegrezegtető, léleksorvasztó játék ritkítsa meg annak folyását, mintha

természetünkben rejljenek az a káros befolyás, mely a játékszenvedély kielégítése felé visz, ragad, hurcol.

Ha a külföldi játéklubbokat szemügyre vesszük s azok idegenforgalmi statisztikáját vizsgáljuk, úgy arra az elszomorító tényre jutunk, hogy a nemzetek nagy vándorlásában a magyar az, mely aránylag a legnagyobb quótával képviselteti szülőit e pokolbeli tanyákon. A magyar, a gavallér faj az, mely e külföldi játéklabbak millió és millió hasznát elősegíti s ez a nemzet az, mely keserves filléreivel járul e hatalmas intézmények erősítéséhez.

S nincs erő, nincs hatalom, mely e szegyenletes gyöngeségünk erejét vehetné. Belésta magát egész társadalmunkba, kivételmentlenül, kiírthatatlanul. A legalsóbb néposztálytól, a legmagasabb körökig dul ez átkos szenvedély s a kis korcsmákban ép úgy dühög, mint a fényes klubok s kassinókban. Nincs kivétel, nincs különbség mindnyájan egyformán s szegyenletesen nyögünk átkos természetünk e fátyuhajtása alatt.

Sajnos az intéző körök is szemet hunynak a játékszenvedély dühögő s fölötte káros pusztítása felett, mert hiszen a legjobb barátai, sőt legtöbbször jó maguk is benn ülnek azoknak a kassinóknak, kluboknak eluökségében, igazgatóságában, melyekben a legtöbb áldozatát szedi e kórság.

A modern kultur államokban börtönbüntetéssel sujtják a hasárdjátékok üzőit. Nálunk, bizony kegyelmes és enyhe kézzel büntet az idevágó törvény, mert a legrosszabb esetben, ha valakit tiltott játékon fognak s akkor is nyilvános helyen, csupán kihágást állapítanak meg, melyet szerény pénzen válthat meg a tettenért. Ausztriában szintén kihágásnak tekintik, de ott a külföldi honosokat ily vétségben marasztalva, ki is utasíthatják. E kiutasítás már nem egy előkelő mágnásunknak jutott osztályrészül.

De a gyepen, a banküzletekben s a kassinókban nálunk büntetlentül áldozhat mindenki káros játékszenvedélyének. Noha a sajtó a lóver-

TÁRCA.

Dr Halász „esete.”

Írta: Horváth Rozsó.

— A „Somogyi Ujság” eredeti tárcája. —

Amik or dr Halász a vonatból kiszállott, gyorsan haladt a zinek mellett. Átvágott a fasoron, hogy hamarabb a nyaralótelepre érjen s éppen ezért gyorsan szedegette a lábait.

Halász — vagy ahogyan a névjegyein, a levelei végén és a fehérneműin állott: dr Halász — pesti ember volt, még pedig abból a hamisíthatatlan, igazi pesti típusból, amelyet a gyakorlott emberismerő szeme azonnal felismer. Azt a bizonyos „névelő” a fanatizmusig szerette s sehonnai nem felejtette volna. Ha bemutatkozott, a dr-t inkább kiabálva, mint rendes hangon ejtette ki s egészen természe-

tesnek találta, hogy azt mindenki respektilja is.

Éppen a huszonötödik évében volt, ami egyuttal azt is jelenti, hogy a szonen doréjának a legkezdetén. Hatalmas vállu, atléta-termetű, göndör haju fiatalember volt s ne csodálkossunk, ha minden érző szívű leány hamar beléleszeretett a rögtön lánghalásban azonban a legtöbb szerepet a beszédje és modora vitte; mert ugyanis olyan lebilincselő kedvességgel és közvetlenséggel tudott deklamálni, hogy egyes leányoknak az rögtön „konventált.”

Most azonban elfött nyaralni — az anyjához.

Mert meg kell jegyeznünk, hogy Halász anyja rendkívül elegáns, még mindig viruló szépségű pesti ügyvédné volt, aki lejött a Bolaton mellé nyaralni — spórlási szempontból; már azért, mert nem akarta a pénzét külföldre vinni s szakitott az előítéletekkel, amelyek szerint szegény és közönséges a hazai fürdőkben nyaralni

és — lenézés ide, lenézés oda — idehaza nyaralt. Est a hallatlan vakmerőséget pedig már harmadéval elszólt cselekedte meg először — és azóta minden évben újból megcselekszi — a férje kasszájának javára.

Nos, az itju Halász az anyjához igyekezett, akinek megírta volt, hogy azon a napon érkezik s hogy várja.

Előkelően forgatta kezében vékony bambusznád-botját s formás, elegáns drappszinű félcipőjére, amelyen ugyanolyan színű széles szalagok lobogtak, szeretetteljes pillantásokat vetett.

Mint ifjueMBER, örült az életnek.

Amikor ugyan a nemrégien elmúltott utolsó szigorlatra gondolt, valami keserűségféle fogta el a szívét, de csakhamar megvigasztalódott, amikor a jutalomra: „előnevéré” gondolt.

Odafenn, a fővárosban, nagyon erkölcsös életet folytatott. Nem tett úgy, mint a többi, különhajlamu kollégái szoktak

Sirolin

„Ez az az érvényes és a testület, megadott a közhírt, váladékot, éjjeli izmokat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékesen utazásokat is kínálunk, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Ára Öregesekért 4.- koros.

senyjáték ezer s ezer elbukott aldonatáról riktó statisztikát vezet s a kassinókban kiütköző, kiszivárgó rettenetes tragédiák nyomán megindul a nagy nyilvánosság előtt a baj megelőzését követelő prevensív intézkedések hangztatása, mégis, mielőtt a kedélyek kissé lecsillapodtak, a játék kezdődik előlről és senkinek sem jut eszébe, hogy gátat vessen ez öldöklő, szenvedély rohanásának.

Maga az állam is előmozdítója e betegségünknek, hiszen minden lehető és lehetetlen alkalmakkor, sorsjegy kibocsátásokat engedélyez s fővédnöksége alatt áll az osztály-sorsjáték, mely már a legalsóbb néprétegbe is épűgy belevette magát, mint annak idején a lottójáték, melynek megszűntetését mindnyájan, kik a nemzet jövődjével csak kissé is törődünk szinte örömmel fogadtuk.

S pusztít a játék. Ma itt, holnap ott halljuk a gyászos anyagi romlások híré. S az ok? Legtöbbször a játék.

A társadalom ennek a bajnak a megszüntetésére gyöngé. Az államhatalom szigorú intézkedése szükséges, hogy mihamarabb végét szakassza romlásunk e végzetes miazmájának. Vajjon akad olyan derék, hasája sorsát szívén hordó s amellett tekintélyes férfiú, ki felemeli tiltakozó szavát illetékes helyen az elharapódzott játékszenvedély ellen-súlyozására, megfékezésére?!

Nem tudjuk, de mindnyájunk érdekében reméljük!

Egyről-másról.

Részleges tisztújítás volt f. hó 18-án Kaposvár rt. városnál.

As ugynevezett **küllandcsosokat**, valamint **három árvászeki tanácsost** és a **községmót** választotta meg a város képviselőtestülete.

A választás egyhangú nem lehetett, mert dr Simon Dániel ügyvéd, úgy a tíz küllandcsosi, valamint a három árvászeki tanácsosi állást megpályásta.

Szavazni kellett tehát az állásokra.

Somogyvármegye alispánja, aki ezen részleges tisztújító gyűlésen elnökölt, a benyújtott kérelmek folytán a **szavazást elrendelte**, amelynek végeredménye lett a következő:

Küllandcsosokul megválasztva lettek:

Bakonyi Ferenc	85 szavazattal
Gáspár Gyula	87
dr Holló László	71
Horváth Pál	77
Kemény Samu	87
Kopátsy Sándor	84
Lencz Sándor	80
Matolcsi József	86
dr Pete Márton	60
Tankovics János	72

Árvászeki ülnököknek megválasztattak:

dr Marton Gyula
dr Oláh Ödön
dr Rónai János ügyvédek.

Községmót lett:

Madarász Andor.

Midőn az eredményt az elnökli alispán kihirdette, a jelen volt képviselőtestületi tagok a megválasztottakat lelkesen megéljenzették; kik azután az esküt nyomban le is tették.

A gyűlésnek több tárgya nem lévén, az alispán azt bezárta.

Sapjetti.

H I R E K.

— **Ki akar póttartalékos lenni?** Kacs Kovács Lajos vármegyei alispánja körrendeletben felhívta a járási főszolgabíróságokat, hogy tegyék közhírré, hogy aki póttartalékos akar lenni, ezirányú indokolt kérvényét a főszórász alkalmával a sorozó-bizottságnál benyújthatja.

— **Eljegyzés.** Dr Bortalan Zsigmond ügyvéd eljegyezte Schvarcz Ádám tekintélyes kaposvári kereskedő bájos és szép leányát, Józstát. Gratulálunk.

— **Befőzés.** Scholz és Nowiczor főutcai mérlegkésztők üzletébe, ezideig ismeretlen tettesek, betörték. Az üzlet áruiból azonban mit sem tudtak magukkal vinni, mert munkájukban, valószínűleg valami szajtól megijedve, minden zsákmánynélkül, néhány igen finom, angol művi betörő-szerszám hátrahagyásával elmenekültek. Rendőrségünk agilis fogalmazójának, Rigó Józsefnek, aki a nyomozást vezeti, sikerült ugyan pár lenyomatot, amely a betörőkől származik, felfedezni, de a tettesek ezideig még nem kerültek meg. Miután a betörők rendkívüli szakértelemmel dolgoztak, félt, hogy egy a fővárosból lerándult bandával van dolgunk, miért is rendőrségünk figyelmét éber őrködésre hívjuk fel.

— **Gyilkosság.** Tóth István 50 esztendő kaposmérői lakos néhány év óta vadhasaságban élt Fazekas Jánosnéval. Az együttélés azonban nem a legboldogabb volt, mert Tóth egy erőszakos, durva ember volt, akivel egy és más dolgok miatt többször volt a hatóságoknak dolga és aki, ha éppen rosszkedve volt, Fazekasné is, úgy ennek a házhoz hozott gyermekeit

tenni; nem, ő nem járt el a perditákhöz; őneki még csak szerelme sem volt még. Csodálatosan hangzik, de igaz: nem szeretett még soha egyetlenegy leányt sem.

Ugy félt a nőktől, mint a tűztől s Jókaitól, aki kedvenc írója volt, elég sokat olvasott róluak az emberi lapok és szenvedések egyedüli és kizárólagos okozóiról — s ezért félt tőlük.

As, hogy a leányok mind és hamarosan belésszerettek, nem ingatták meg őt eme megrögzött féltékenységében. Azért ő mégis kerülte őket, mint az ördög a tömjént — s amint csak lehetett és amint csak tudta. Pedig, hej, de nehezen lehetett őket kikerülni!

Aselőtt fővárosi társaságokba apjának társadalmi állásánál fogva is kénytelen volt elmenni s ott persze, hogy nők — s különösen leányok — is voltak mindig!

Elgondolkozva haladt át a vasuti töltésen s a part felé igyekezett.

Már fürödtek, de az anyját nem látta a vigan lubikolókk között. Meggyorsította lépteit. Alig lépett azonban vagy harmadik, nagy szusszógással és dübörgéssel rohant el mellette a vonat, az amelyiken az imént jött.

Az óriási szélben, amelyet a továbbogó vonat támasztott maga körül, utánabámult.

Egy második klasszisu koozi ablakból gyönyörű leányfej kandikált ki. Szőke haju, vilásgoskék szemű és tejarcu leányka; lehetett vagy tizenhét éves. Átbámult a szomszédos tihanyba és csodálkozva szemlélte a fenséges képet.

Amint a koozi ablaka Halászhoz ért, a leány hirtelen rajtafejtette égssinkék szemét.

És lehet, hogy Halász tekintetében is lehetett valami, ami a leányra kellemesen hatott, mert egyszerre csak ómosolyodott...

Halász, az a Halász, aki eddig futott

a leányok elől most úgy érezte, hogy testét forró, kénkőves lángok veszik körül. Testén érezte, a szíve körül, a tavasz-nak lanya, andalító helletét — és megremegett. Megremegett és hirtelen gondolattal az ajkához emelte a karját és csókokat intett a leánynak.

A kis pajkos pedig — talán tisztán csak kisleányi pajkosságból, bohóságából, avagy talán komolyságból — megbiccentette aranysszőke sátorral övezett fejecskéjét és mosolyogva adta vissza Halásznak a csókokat, úgy ahogy ő küldte: légiesen...

Halász megdöbbenve állott meg.

Ezek a levegőn áttelegrafált csókok elbódították. Lükettő erekek, hangosan dobogó szívvel, szédülve nézett a vonat után és arra az ablakra szegezte tekintetét, amelyikből az a kis szőke — még mindig! — integette a csókjait.

VISKOVSKY JÁNOS
műkerész
KAPOSVÁROTT.

Ajánlja dúsan

felszerelt :: ::

faiskoláját,

Elvállal uradalmaknál és magánosoknál parkírozásokat, fásításokat és minden a kertészeti szakmába vágó munkálatokat. :: Csokrok és koszoruk a legszebben és legjutányosabb áron készíttetnek és szállíttatnak.

Célja: jó, szolid és olcsó kiszolgálás.

A közönség szíves megrendeléseit kéri.

kegyetlenül elverte. Fazekasné a durva bánásmódot, az örökös veszekedést végre is megunta és néhány hét előtt gyermekeivel együtt elköltözött vadászastársától. Tóthnak az asszony nélküli élet nem igen tetszett, ép ezért többször ízent Fazekasnének, hogy térjen vissza házához, ez azonban erre hajlandó nem volt. Folyó hó 18-án Fazekasné 20 éves József nevű fia társaságában megjelent Tóthnál, hogy hátsáji maradt egyet-másukat elvigyék. Tóth azonban homlokát kiadni nem akarta, amiből perlekedés keletkezett, miköben Tóth egy botot ragadott és az asszonyt régi szokásához híven ütöni kezdte. Fazekas József anyja verését látva, felkapta az asztalon heverő konyhakést és azt Tóth mellébe szúrta. A szúrás a szívét érte, Tóth halva rogyott össze. A legény a csendőrségnél önként jelentkezett, ahol letartóztatták.

— **Füge-tolvajok.** A barcsi állomás főnöksége feljelentést tett a csendőrségnél, hogy áruraktárában lévő 10 száz koszorufügből egy százot ismeretlen tettesek felbontottak és abból mintegy 10 kilogramnyi súlyot ellopott. A csendőrség a tetteseket Schullis vikipusztai bérli 5 kocsi szalmájában hamarosan kinyomozta. A kocsisok tettüket beismerik, füget azonban nem találtak náluk, mert vallemásuk szerint azt megették. Feljelentették őket.

— **A Kossuth-Museum** Kossuth Lajosnak és az általa teremtetett nagydíjoknak szent ereklyéit őrzi. Magasabb hivatást tölt be, tehát pártolásra méltó. Éppen ezt kéri most hazánk legjobbjaitól. Pártfogoljuk remek kiadványaik megrendelésével. 10—20 koronáért megküldi Hock János: „Rakócziné” című díszművét, 100—200 koronáért pedig a „Kossuth Lajos azt

Lehet, hogy a leány nem is tudta, hogy mit tesz, csupán merő játékból integetett feléje, — de Halász erre most nem gondolt. Nem gondolt, mert alig gondolkodott, hiszen nem is tudott: annyira elbűvölte a kis széke leány szépsége...

Még akkor is ott állott, azon a helyen, amikor a vonat a kanyarodónál eltűnt és csak a feketé, moccos füstfelleg látszott, amelyet a pálya felett maga után hagyott és amely sokáig lebegett még a légben, míg végre a lenge szellő szétfoszlatta.

S még akkor is ott állott, amikor egy kis sárga csóza megállott a háta mögött... Erre megfordult és fellépett a kocsiába az édesanyja mellé, akit átölelve egynéhányszor megesókolt...

Pedig a gondolatai most is a kis székeknél kalandostak és a csókóknál is arra gondolt hogy azt csókolja.

üzente...” című hatalmas méretű képet, mely 170 cm. szélességével és 130 cm. magasságával a legnagyobb színes olajnyomat a kontinensen. A kép tárgya fenséges és ehhez méltó a kivitele is. Azt a jelenetet ábrázolja, midőn Kossuth Lajos gyújtó szavára hat hét alatt negyven ezer ember állott oszatsorba az Alföldön, kassával felfegyverkezve Jellasics ellen. A kép igen díszes széles, aranykeretben szállítatik és 10 korona havi részletfizetésre is kapható. Ezen kiadványok vásárlását valóban megérdemli a hazafias minniol teljesít „Kossuth-Museum,” mely Budapesten, VIII., Népszínház-utca 23. sz. alatt van.

— **Haláltlan fia.** Gazda Mihály kanizsai-utcai lakosnak nevelt fia Vörös Sándor, aki nevelő szülei jószágát nem igen akarja megháldani, sőt velük rendszeren még durván is bánik. Folyó hó 19-én is részen állított haza és nevelő szüleit ki akarta verni házból, úgy annyira, hogy ezek kénytelenek voltak a rendőrség segítségét igénybe venni, amely hosszas küzdelem után a dühöngő részeset megfékezte és kijönandóságig letartóztatta.

— **A Balaton áldozatai.** Tócz János főnyódi földműves, Keresztes János halászmester hasonló nevű 25 éves fia fakutyán Badacsonyi Lábodiba mentek egy lakodalomba. A mulatság után meglehetősen ittas állapotban igyekeztek hazafelé, utközben azonban a fakutya egy a halászsok által vágott lékbe futott és a két ember a vízbe esett, ahonnan kijönni nem tudtak, bentfuladtak. Harmadnap tájták meg őket a keresésükre indult halászsok.

— **Halál egy táncórán.** Lakodalmat tartottak a múlt osztoritükön Szennasszerdahelyen. Reggeltájra vidám volt már az egész társaság, az öregek is táncra perdültek. Kövesdi Mór is táncra kérte komaszonyját Sohajda Pálnét, el is kezdtek táncolni. Amint est Sohajda Pál észrevette, amugy is ittas lévén már, a féltékenység ördöge szállotta meg, a táncoló párhoz sietett és az asszonyt párjától elrántva, hazaparancsolt. Az asszony rökön ment is haza, utána pedig férje folyton szidalmazva őt. Amint az asszony haza ért, rökön felkeltette Pali fiát, aki pár órával előbb ittasan már hazajött a lakadalomból, hogy védje meg apjától, mert az azt kiáltotta, hogy agyonveri. Eközben haza ért Sohajda és szidalmazva feleségét, rugdalni kezdte. Fia hiába kérlelte, sőt az anyira dühbe hozta, hogy fiát az ágyba vágta és fojtogatni kezdte. Az anyja fia zegitségére sietett és fiának sikerült is apja alól menekülni. Ekör az ágy mellett levő fejzést felkapta és azzal apját kétszer úgy fejbe vágta, hogy az

szüretet halt. A gyilkos fia a kaposvári vizsgálobírónál önként jelentkezett és ott letartóztatták.

KERTÉSZET.

Mühle Árpád, kinek az egész országban legnagyobb, legszebb és leghíresebb rózsagyűjteménye van Temesvárdott, hogy a rózsatenyésztés érdekeit kellőképpen előmozdítsa, és hogy a *töle vásárolt-szebbnél szebb rózsafajokért* ne csak *pénzünket adjuk ki*, hanem azok kellő kezelés mellett *gyönyörűségünkre is szolgáljanak* és még *hasznos hajtók is legyenek*, a rózsáknak lenyásztók érdekében kidolgozta és kiadta a **„Rózsatenyésztés kétféle”**

Azt hisszük, hogy olvasóinknak, különösen közülük azoknak, akik *szeretik a természet szépségeit*, és köztük a növényzet királynőjét a *rózsát*. Nagy saivosságot tesszünk azzal, hogy ezen közhatalu munkát, szerény lapunkban lekötöljük, nagyon természetes **Mühle Árpád** a szerző engedelmével

A **rózsatenyésztés kétféle** a következőkre tanít meg bennünket.

A rózsatenyésztés kétféle.

1. Milyen talajt szeret a rózsá?

A televényes, porhanyó, kissé homokos agyagtömlöt. A tulajdonos agyagos talajt homok és kókusz-törmelék hozzá keverése által lehet porhanyóbbá tenni. A nagyon laza homokos és kavicsos talajba agyagot kell vegyíteni. A rigacsos, kemény agyagban, turjános lapban és a vízenyős talajban rózsát tenyészteni nem lehet, mert a rózsá hegyi növény.

2. Mi kell még a rózsá viruláshoz?

Levegő és napugár, melyben a hegyek lejtőin fürdött. Árnyékban, fűlelt, légáramlat nélküli kertekben, nagyobb épületek között ne várjunk virulást.

3. Hány féle alaku a rózsát?

Kétféle. 1. Bokorrózsá. 2. fákáka, mely magas vagy félmagas törzű lehet. A bokorrózsát gyökérbe, a magas és félmagas rózsákat a töről sarjadt, egy éves hajtásba oltják, vagy a több éves hajtás idei ágába. Legjobb alany a vadrózsá (Rosa canina L.) A nemes hajtásokat bujtványozni és dugványozni is lehet, mely esetben gyökérnemes rózsák jönnek létre.

4. Milyen rózsátöveket ültessünk?

Mindkét fajnál legfőbb az ép gyökérzet. A fákáknál ezenkívül egészséges törzs és erőteljes lomb szükséges.

ENERGIN

Egy egész doboz ára 2.50 korona.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az

ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSÉT,
mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghathatósabb és legbiztosabb hízáló és vértisztító szer!

Számos előkelő orvosnár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva.

Gyermekeknél: Sieteti a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az étvart, biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését, javítja és rendezi az emésztést.

Felnőtteknél: Utóérhetetlen vérbépző, gyengéledőknél erősítő és mirigyoszlató szer, mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

5. Honnan vegyük a nemes rózsákat?

Ha a vadrózsá-tüvekbe magunk nem tudnánk oltani, megbízható rózsatelepek-ről vegyük rózsáinkat. Legjobb ősszel október hó folyamán, tavasszal legkésőbb április hó közepéig rendelni.

Aszociáció soha ne kísétsen el. Legünk tisztában azszal, hogy az eladó munkája díját meg akarja kapni; ha e díj alacsony, az áru is hitvány. Nevökre tartó kertészek ilyenekkel nem rontják üsletöket.

6. Ültetés előtt mit csináljunk a talajjal?

Meg kell rigólosni 50—60 cm. mélyre. Ez esetben ugyanis a gyökérzet azonnal késs táplálékhoz jut az alóira került televényben.

7. Rigolozáskor hogyan javítható a talaj?

A földréteg kiemelése által keletkezett árok aljára komposztföldet vagy teljesen érett trágyát rétegezzünk; a friss, szalmás trágya többet árt, mint hasszál. A könnyebb talajoknak tehát és sertés, a nehezebbeknek ló vagy birkatrágya a javító szerep. Ültetés után is be lehet borítani trágyával a földet, de úgy, hogy se a gyökérzethez, se a fészka törzséhez ne érjen.

Asz messetlen, televénydus alföldi talajba thomá-salakot kell keverni, melynek 50%⁰ mésztartalma a rózsák és hegyi talaját adván vissza, pompás virányt létesít. A ideális rózsatalaj egyébiránt ezekből áll: jól összekevert két rész agyag, egy rész homok és egy rész televény.

8. Mikor ültessük a rózsákat?

As erősebb fajokat ősszel, október derekától november közepéig; a kényesebb, p. o. thesfajokat csakis tavasszal. As ősszel, korán ültetett rózsák még ugyanazon évben megfakadnak. Őszi ültetéskor le kell szedni a rózsafa leveleit, vékonyabb ágait pedig visszametszeni.

9. Mit készítsünk elő az ültetéshez?

Karót, jól összeért trágyát és kötősz anyagot. Bokorrózsához csak trágya kell. Legőcsöb karó a lehámozott fenyőkaró; ennél szebb a lesimitott, festott fenyőkaró.

De mindennél szebb és tartósabb a bambusz nádkaró. Kötősz anyagul legjobb a fűszessző és olcsó is, mert egy nyáron eltart. A raffiahánes nem igen alkalmas, mert könnyen szakad. — Jól összeért as a trágya, melyben az alkatrészeket márenem lehet megkülömböztetni.

10. Hogyan fogjunk az ültetéshez?

Elő teendő a rózsahelyek kijelölése, ami kerti aszíneg segélyvel történik. Asután a karókat verjük le, még pedik oly ólászattal, hogy a melléje ültendő törss a szemléző elől lehetőleg eltákarja a karót. A róssa helyétől a karókat 5 cm. távolságra, ültetés előtt, jó mélyen kell leverni, hogy szilardul álljanak.

11. Mit csináljunk a gyökérzettel?

Ólászertü a gyökérzetet ültetés előtt hig pépbe mártani, mi a kissikkadást gátolja. A sérül és vastagabb gyökereket visszametszük; de a hajszál gyökereket nem. A gyökér elköszítésével egyidejűleg történhet a koronának lombtalanítása is a már említett módon.

12. Hogy ültessük el a rózsákat?

A karó mellett a gyökérzet nagyságához mért, körülbelöl egy ásonyomnyi gödröt ásunk, melynek fenekét felporhanyítjuk; erre a rózsatörzset a karóhoz tartva, a gyökereket behelyezzük a gödör aljába és a görbe gyökereket kiegyenesítjük. Ekkor a gyökérzet közé és köré tenyérsnyi széles, porhanyó, szikkadt földet hintünk; mi megtörténvén, a fát kissé felfelé húzzuk, mialtal a gyökerek természetes helyzetbe kerülnek. Most a földet kezünkkel lenyomkodván, a már említett trágyából 5—6 cm. vastag réteget rakunk a gödörbe, melyet földdel borítunk be de úgy, hogy egy kupa viz befogadására alkalmas mélyedés még megmaradjon a gödörből. Ekkor az ültetvényt alaposan meglocsoljuk, mire a föld lesülped; az így keletkezett hiányt ujra földdel töltjük fel és a törzs körül egy kis medencét alakítván, ültetvényünket még egyszer meglocsoljuk. Ily eljárás mellett, Isten jóvoltából, bison várhatjuk munkánk sikerét, azt az örömet, amit a szépen vielő rózsafa nyújt.

A növényeket rendszerint ugyanoly mélyen kell ültetni, mint előzőleg álltak a földben; egyenlő magasság elérése tekintetéből azonban e szabálytól el lehet térni. Őszi ültetéskor nem kell kötözni. A karók egészen a koronába nyulnak fel és a korona alatt kell kötözni. A magas törzsűek több helyen is odakötözendők a karóhoz.

13. Hogyan kell metszeni a frissen ültetett rózsákat?

As uj ültetésű rózsákat faj szerint 5—6 ágra hagyjuk, melyeket, ha erősek, három, ha gyengék, egy szemre metszük vissza, még pedik csak tavasszal, még ha ősszel ültetünk is.

14. Mi mozdítja elő az uj ültetésű rózsák tenyészését?

A gyakori, bő locsolás, kivált szárító, szeles, napos időben. Midőn pedik a rügyek már tölgylenek, mi a sikeres ültetés biztos jele, kevés trágyalével is meg lehet öntözni a gyökérzetet. As ősszön ültetett rózsákat a következő kikeletkor elég hetenkint egyszer is megöntözni; ekkor azonban alaposan. Igen jó hatása van annak is, ha a talajt trágyával borítjuk be, de vigyázni kell, hogy ez a törzset ne érje. Hig trágyát a következőképen készítheünk: egyenlő mennyiségű galamb és tyukganajt korommal, aszurforgácsal vegyítve szákba szedünk s ezt egy kád visbe ástatjuk. Hogy ennek mily hatása van, néhány nap alatt már tapasztalhatjuk. Ujabbán e célra már műtrágyák is kaphatók.

15. Mire kell még ügyelni?

A gyökéröl és törzsöl sarjadosó vad hajtásokat töben simára kell levagdan. Minthogy pedik sok rovar pusztítja a rózsákat, minők a cserebogár, kerti cserebuly, róssakabóca, levéltetvek, ezeket gondosan kell szedegetni. Utóbbiak irtásában a kertész hatalmas bajtása a hétpettyű katinka.

A dusan hajtó rózsák gallyait meg kell kötözni, hogy a szél le ne törhesse.

16. Hogyan gondozzuk a rózsákat nyáron dt őszig?

Nyár derekán és szárazság idején minden rózsát hetenkint legalább egyszer öntözzünk meg jól; a lombot pedik naponta fecskendezzük.

A talajt gyakran kell kapálni, hogy be ne gyomosodjék. Virítás után a többször virágzó rózsák ágait a legfelső, erősebb szemig vissza kell metszeni, a gyengébb hajtásokat pedik le kell vagdan. A rovarirtással soha sem szabad felhagyni. Téli álom előtt le kell vetköztetni a rózsákat, vagyis lombjaikat, éretlen hajtásaikat szedjük le.

17. Hogyan metszendők az idősebb rózsák?

Általános szabályt erre nem lehet felállítani, mert es sok esetben a virág hátrányára lenne. A tapasztalat ennek a fő mestere. Átlag mégis azt mondhatjuk, hogy a gyenge növéssű rózsákat rövidre, az erősen növéssűeket és hosszú hajtásukat alig vagy éppen nem szabad metszeni; ha azonban uj fahajtást akarunk növeszteni, ezeket is rövidre kell metszeni. Rövid metszés alatt azt értjük, hogy a talvalyi hajtást 5—6 szemre visszametszük. Metsszésnél a korona sajátágait is figyelembe kell venni; egyiket gömb, másikat gula, harmadikat ernyőalak jellemzi.

Sok hosszuhajtásu thea- és noisette-rózsafaj hajtáshegyét nyáron le kell vagnai, mialtal uj virágzás jön létre. Ilyen a Maréchal Niel, Réve d'or, Gloire de Dijon, Madame Bérard stb.

18. Hogyan, mikor oltuk a rózsákat?

Legjobb a nyári szemzés. Lehet ugyan máskor is nemesíteni, de ez csak kertészeknek való, kiknek külön helyiségeik vannak az oltvány kezeléséhez.

A szemést csakis teljesen kiértt szemekkel szabad eszközölni és pedik julius elejétől augusztus végéig, amíg t. i. a héj könnyen felválk. A szemést bárki könnyen megtanulhatja és jó, éles kés, gondos kötözés mellett eredményesen gyakorolhatja. Kötősz anyagnak raffiát vagy pamutot használjunk.

19. Hogyan nemesítik télen a magastörzsű rózsákat?

Ősszel egészséges, egyenes, hibátlan erdei vagy magonotüveket szerezzünk be; előbbieket kurta, utóbbiakat kissé hosszabb gyökérre metszük és nem túl nagy cserepekbe, a földet keményen megnyomkodva, ültetjük. As ültetéshez használt föld jól elkorhadat trágyával, komposztal és homokkal összekevert, állott gyeplöld legyen. As így elkészített cserepeket sürü egymás mellé és egymás fölé állítjuk, az üvegház hőmérséklete folyton 10—12 R. legyen. As első heteken az üvegházakat be kell sötétíteni, hogy a gyökere-sedés jobban meginduljon; e célból a tüveket naponta 2—3-szor langyos vízzel is meg kell öntözni. Mihelyt a törzsiken zöld hajtások jelentkeznek, a nemesítést el lehet kezdeni. Es történhetik kecskelábra, pérosítással, hasítékba és héj alá oltással vagy szembeillesztéssel; utóbbi a legjobb, mert közel jár a könnyen fakadó szemzéshez. E nemesítési mód a következőképen történik: A nemes gallyról,

mint a szemszénél, de fával együtt, le-metszünk egy szemet: e le-metszett darab nagyságához mért darabot vágunk le az alanyból is egészen a fáig, de úgy hogy egy kis darab hék visszamaradjon; ez alá toljuk aztán a nemes darabot oly módon, hogy fa fát, hancs hancsot, hék héjat érjen. Ekkor oda kötjük a szemet, mely 3-4 hét múlva, mikor a forradás már megtörtént, hajtani kezd; ettől fogva lassacskán világosságához és levegőhöz szoktatjuk, májusban pedig a szabadba ültetjük.

Irodalom.

(—) **Érdekes könyv** jelent meg, címe: **Életünk és nemünk.** Irta Aszlányi Dossó. A munka címlapján azt hirdeti, hogy megoldotta az összes nemi problémákat és ezek között az oly fontos és érdekes kérdést: a fiu vagy leány kérdését. A állítása szerint az tisztán számadatok alapján teljes bizonyossággal előre meghatározható, hogy mikor születik az anyának fiu vagy leány gyermeke. Az szerző óriási horderejűnek tartja felfedezését, mert úgy véli, hogy az egész társadalom a jövőben ezeknek az elveknek alapján helyesen fogja a férfiak és nők egymáshoz való számarányát meghatározni. Ezenkívül még több érdekes tételek magyaráz az szerző, fölmenti az összes szexuális vádoltakat, az öreg korokban szerelemre gyulókat, stb. és minden állításnál bizonyítékokra hivatkozik. A szerző munkáját nem száraz tudományos hangon, hanem élvezhető érdekes modorban adja elő. A munka ára 5 korona. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében bérmentve küldi meg a „Modern Irodalom” kiadóhivatala Budapest, VII., Rakóczi-ut 85.

Kossuth Ferenc levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENC.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sósorszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Udít és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagéhoz (gyuró-kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggyatás és mindennemű meghülésből

eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ” összesen négyesztendő más sósorszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavasi gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt.

3543/1908. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

Singer Co. varrógép r. t. kaposvári cég végrehajtatónak, Müller Imréné szül. Ferber Erzsébet bonnyai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási arverés 60 kor. tőkekövetelés és ennek 1908. évi május hó 7. napjától járó 6% kamatai, 26 kor. 85 fill. már megállapított, valamint jelenlegi 13 kor. 40 fillér és a még fölmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. toz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a kaposvári kir. törvényszék (az igali kir. bíróság) területén levő Bonnya községben és határában fekvő, a bonnyai 20. sz. tjkönyvben 1297. hrsz. (Ház 118. sz. alatt és szőlő Öreghegyen) Müller Imréné szül. Ferber Erzsébet tkvi. tulajdonát képező ingatlanra 550 koronában, a bonnyai 133. sz. tjkönyvben 1312. hrsz. (szőlő az Öreghegyen) ingatlanra 352 kor. és a bonnyai 233. sz. tjkönyvben 1298/a. hrsz. (szőlő az Öreghegyen) ingatlanra 257 koronában eszenel megállapított kikiáltási árban elrendelték.

Az arverés megtartására harátidőül 1909. évi március hó 10. napjának d. e. 10 órája Bonnya községéhezhoz tűzetik ki.

Vicze László

szíjgyártómester

K A P O S V Á R O T T,

a vármegyház átellenében.

Ajánlja dűsan fölszerelt raktárát mindeuféle a szíjgyártó-ipar kötelékébe vágó

bőr-árak, nyergek, bőr-kenőcsök, légyhálók stb.

besszerszére.

Jó és pontos kiszolgálást előre is biztosít.

Kéri a közönség szives pártfogását.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10/10-át, vagyis 55 K-t, 35 kor. 20 fillért és 25 kor. 70 fillért késszénben, vagy az 1881. évi LX. toz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. toz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsszolgáltatni.

Kelt Igalon, 1908. december 27-én.

SZAKALL. kir. jbiró.

Teljesen kipróbált,

minden tekintetben kifogástalan, használt, IV-es számú „YOST” írógépet, utolsóelőtti modellünk, ajánljuk 300 koronáért, esetleg részletfizetésre is. Uj X-es számú géplünk ára 600 kor. 50% pénztári engedmény.

A „YOST” írógép

nem szállagos gép,

minek következtében írásának tisztaságát más gép utól nem érte. Mindkét gépet-bemutatjuk az ország bármely részében vételkötelezettség nélkül.

Bővebbet:

„YOST” írógép r.-l. Budapest, VII., Erzsébet-körút 9—11. (New-York palota.)

Káldor M. igazgató.

Hirdetések

jutányos áron — felvételek a kiadóhivatalban.

Szólóoltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökertől száza . . . 20 K
Gyökerező fásoltvány . . . ezre 180 K
„ szépséghibával . . . 90 K
„ zöldoltvány . . . 160 K
Sima . . . 90 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

BORÁRAK:

Gyöngyösi siller . . . Hl. 32 K
Visontai . . . 36 K
Gyöngyösi fehér asztali . . . 34 K
„ pccsenye . . . 38 K

Visontai Rizling . . . Hl. 44 K
„ Muskotály . . . 70 K
„ vörös bikavér . . . 70 K

SZÉKELY I. JÓZSEF

Gyöngyös, Szent Urbán templom.

MEGHIVÁS.

A Kaposvári Segélyszövetkezet

f. 1909. évi március hó 11-én délelőtt 10 órakor
hivatalos helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tagok ezennel meghívattak.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság jelentése, 30., 31., 32. és 33-ik osztályok mérlegeinek megállapítása.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
3. Az új 34-ik osztály alakulása.
4. A 30-ik osztály 1909. év végével leendő végleszámlálásához a szükséges intézkedések megtétele.
5. Az alapszabályok 31. §. értelmében vezérigazgató, igazgató, 7 kilépő választmányi tagnak 3 évre, 6 póttag és 5 felügyelő-bizottsági tagnak 1 évre leendő megválasztása.

Kaposvár, 1909. február 20-án.

Dr Bertalan Zsigmond, ügyvéd-titkár.

Kemény Samu, vezérigazgató.

A betétkönyvecskék bemutatása mellett a szavazó- és választási- jegyek a közgyűlést megelőző 8 napon belül az intézet helyiségében átvehetők.

A zárszámadások a közgyűlést megelőző 15 napon át a szövetkezet helyiségében kifüggesztve vannak és a tagok által betekinthesek.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

	Korona	Korona		Korona	Korona
Pénzkészlet:			Betétek: 27731 részvényre		
az 1904. évi 29-ik osztálynak	283.91		az 1904. évi 29-ik osztálynak 2828 részv. 5 évi	738183.—	
„ „ „ 30-ik „	2478.46		„ 1905. „ 30-ik „ 4 „	909473.—	
„ „ „ 31-ik „	743.88		„ 1906. „ 31-ik „ 3 „	948858.—	
„ „ „ 32-ik „	4922.12		„ 1907. „ 32-ik „ 2 „	703506.—	
„ „ „ 33-ik „	1617.57	10045.94	„ 1908. „ 33-ik „ 1 „	373386.—	3668356.—
Kötvényekben:			Rendelkezési alap		28469.36
az 1904. évi 29-ik osztálynak	478108.—		Nyugdíj-alap		35828.33
„ 1905. „ „ „	774391.—		Folyószámlai hitelezők		61566.32
„ 1906. „ „ „	1031670.—		Nyereség:		
„ 1907. „ „ „	923457.—		az 1904. évi 29-ik oszt.-nak 5 évi 41 K 74 ¹¹ / ₁₀₀ f.	118045.81	
„ 1908. „ „ „	609054.—	3816680.—	„ 1905. „ 30-ik „ 4 „ 24 K 35 ¹¹ / ₁₀₀ f.	108083.14	
Folyószámlákon:			„ 1906. „ 31-ik „ 3 „ 12 K 38 ¹¹ / ₁₀₀ f.	77433.49	
az 1904. évi 29-ik osztálynak	46.80		„ 1907. „ 32-ik „ 2 „ 5 K 27 ¹¹ / ₁₀₀ f.	35924.06	
„ 1905. „ „ „	7121.71		„ 1908. „ 33-ik „ 1 „ 0 K 94 ¹¹ / ₁₀₀ f.	6990.48	346476.48
„ 1906. „ „ „	215235.57				
„ 1908. „ „ „	32.64	222436.72			
Intézeti ház:		84528.14			
Szerelvények és nyomtatványok		2927.52			
Hátralékos kamatok:					
az 1904. évi 29-ik osztálynak	1689.60				
„ 1905. „ „ „	674.52				
„ 1906. „ „ „	714.52				
„ 1907. „ „ „	517.26				
„ 1908. „ „ „	482.27	4078.17			
		4140696.49			4140696.49

Kaposvár, 1908. december 31-én.

Kemény Samu, vezérigazgató.

Kövesi Ármin, főpénztáros.

Remete Gyula, főkönyvvezető.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk:

Bien Dávid, f. b. t.

Fischer Márk, f. b. t.

Ossman Albert, f. b. elnök.

Kertész Béla, f. b. t.

Prillauer Adolf, f. b. t.

Nyomatott Gerő Zsigmond könyvnyomdájában Kaposvár.